

## **Bezbednost Na Kosovu-Strah Od Smrti**

**Author:** [IWPR Balkans](#)

Porast kriminala koji je zahvatio posleratno Kosovo primorava stanovništvo Peci da napusti ulice pre nego sto padne noc. Sve je manje strpljenja za misiju Ujedinjenih nacija na Kosovu (UNMIK).

Sanije Daci, stara devetnaest godina, nadjena je mrtva pokraj puta u Peci, gradu na zapadu Kosova. Ona je nastradala od metaka u jos jednom "slucaju" u kojem jedinu poznatu cinjenicu predstavlja identitet zrtve.

Stanovnici Peci zastraseni su svakodnevnim ubistvima, kidnapovanjima i pljackama koje, a pocinioci su nepoznati. Grad je pust u pet sati po podne. Prodavnice se zatvaraju, a ljudi zure kucama i zakljucavaju svoja vrata pre nego sto nastupe "ludi nocni sati".

"Pec umire u pet sati uvece. Ne usudjujemo se da izadjemo posto padne mrak", kaze Arlinda, prodavacica u malom butiku. Ona se plasi da ce jednog dana završiti kao njena prijateljica Sanije. "Covek moze lako postati zrtva bandi koje operisu po ovome kraju", kaze Arlinda pre nego sto ce dodati "zivot nam je postao pravi pakao".

Mlade Albanke narocito su "atraktivne" za ove misteriozne bande. Jedino je intervencijom KFOR snaga spreceno kidnapovanje devetogodisnje devojcice blizu stadiona u Peci. Pokusaji otmica devojcica se svakodnevno prijavljuju KFOR snagama i UNMIK.

"Neki ljudi su pokusali da me kidnapuju u centru grada u tri sata po podne", kaze jedna zrtva, sedamnaestogodisnja Besa iz Pristine.

Retke su devojke koje se usudjuju uci u kafice u Pristini. "Vise volim da sam kod kuce, nego da rizikujem da me ubiju ili primoraju da radim kao prostitutka", kaze Teuta.

"Culi smo o devojkama koje su kidnapovane i poslate u Albaniju, Italiju i ostale zemlje gde su primorane da rade kao prostitutke. Medjutim, nedostaju nam dokazi", kaze Jack Seamson, glavni detektiv UNMIK policije.

U svari, Seamson se zali da njegovi policajci primaju puno dezinformacija. "Dobijamo informaciju o mnogim slucajevima, medjutim kada odemo i raspitamo se kod porodica, one tvrde da se nista nije desilo", kaze Seamson.

Medjutim, zene i mlade devojke nisu jedine koje su upletene u nasilne zlocine. Mete Krasniqi je ubijen metkom u glavu u njegovom kaficu u Peci, dok je njegov poslovni partner Fikrete nadjen mrtav nedelju dana posle toga u malom selu nekoliko kilometara udaljenom od ovog grada.

U Pristini, dva preprodavca cigareta nadjena su mrtva nekoliko metara od staba UNMIK. Nekoliko pljacki u kojima su ucestvovali maskirani razbojnici prijavljeno je sirom pokrajine.

Bajram Berisha iz Kline, grada u blizini Peci, opljackan je i pod pretnjom pistolja oduzeta su mu kola i novac. Razbojnici su nozem smrtno ranili Halita Skenderija, taksi vozaca iz Urosevca.

Tahir Demaj, šef Veka za odbranu ljudskih prava i sloboda (KMDLNI) iz Peci rekao je da do mnogih ubistava dolazi zbog licnih svadja. "Mislim da do mnogih ubistava dolazi zbog licne osvete, iako ljudi, bez obzira na to sto su uradili, ne mogu biti kaznjeni sve dok ne budu izvedeni pred redovni sud", dodaje on.

Medjutim, neki veruju da je vise rec o kriminalu nego o licnim osvetama. Jedan bivši OVK borac, koji govori pod uslovom da ostane anoniman, rekao je da se pocinoci zlocina cesto predstavljaju kao clanovi OVK. "Imali smo vise takvih slucajeva. Mi, lokalna OVK policija identifikovali smo mnoge kriminalce. Uhapsili smo vise njih i predali ih lokalnim vlastima".

On ne odbacuje mogucnost da "neko s vrha" upravlja ovom serijom teskih zlocina. "Mislim da se neka vazna licnost krije iza ove situacije i da je ona organizovana".

Sudeci po zvanicnim podacima UNMIK, 9,5 odsto ukupnih zlocina u pokrajini se desava u Peci. Gradjani okrivljuju UNMIK za sadasnju bezbednosnu situaciju. "Ukoliko nas oni ne mogu zastititi, zasto su oni ovde?", pita jedan pedesetogodisnjak iz Peci.

UNMIK je uvek odbacivao optuzbe da povecan talas zlocina u pokrajini predstavlja njegovu odgovornost. "Nemoguće je da policija i KFOR zastite svakog gradjanina.. Policija ne moze biti svuda da bi sprecila zlocine", kaze Uwe Schweifer, pomocnik komandira UNMIK policije.

Medjutim, kosovski Albanci optuzuju UNMIK jer nije adekvatno odgovorio na situaciju. "Rad UNMIK policije sve vise podseca na filmski scenario", zali se I jednom dnevnom labanskom listu Rexhep Selimi, ministar javnog reda u prelaznoj kosovskoj vladi.

Selimi tvrdi da bi se kriminal suzbio boljom kolaboracijom izmedju UNMIK i njegove vlade. Medjutim, "nedostatak definitivnih nadleznosti" kako on to kaze, utice na porast kriminala. Pored toga, nepravilnosti u sistemu sudova Kosova i mali broj sudskih postupaka ne zastrasuju one koji krse zakon.

"Uhapsili smo oko tridesetak kriminalaca i predali ih italijanskim jedinicama KFOR-a. Oni su posle nekoliko dana bili pusteni na slobodu", kaze bivši OVK borac koji sada sluzi u policiji Selimijevog ministarstva. Ove policajce UNMIK jos zvanicno ne priznaje.

"Ubistva i otmice maloletnika i zena deo su programa destabilizacije Kosova. UNMIK i njegova vlada nisu u stanju da obezbede sigurnost gradjana", kaze se u deklaraciji Thacijeve prelazne vlade.

UNMIK je pozvao gradjane Kosova da im se pridruze u suzbijanju kriminalaa. "Pozivam stanovnistvo da shvati da smo mi njihova policija i da je njihova saradnja jedini put ka uspehu", rekao je Schweifer.

Danas je malo onih koji uzivaju "slobodu" na Kosovu i mnogi porede sadasnju situaciju sa uslovima pre rata. "Pre smo se plasili od Srba, a sada se plasimo od Albanaca. Kako se ovo moze nazivati slobodom, kada se ljudi ne usudjuju da izadju napolje?, izjasnjava se Fatime, veoma ozlojedjena sesdestogodisnja zena iz Peci.

Sest meseci posle intervencije snaga KFOR-a na Kosovu ljudi jos uvek zive u strahu, zastraseni anonimnim kriminalcima. "Molim se Bogu da se ne nadjem na njihovoj listi", kaze Agron iz Peci, trenutno na skolovanju u Pristini. Upitan o svom rodnom gradu, Agron odgovara na engleskom, "to je divlji zapad na Kosovu".

Albert Ademi i Imer Mushkolaj su novinari pripravnici koji saradjuju sa Institutom IWPR na Kosovu.

**Location:** Kosovo

**Focus:** Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

---

**Source URL:** <https://iwpr.net/sr/global-voices/bezbednost-na-kosovu-strah-od-smrti>